

legd zijn, zodat de larven hun werk later, nadat het hout is vertimmerd, beginnen. Zo was het bijvoorbeeld in het vermelde geval te Westerbork.

Het wijfje is ook bij de Staalblauwe houtwesp aanmerkelijk groter dan het mannetje (zie afb.), dat bovendien, zoals wij hierboven zagen, anders is gekleurd en de rechte legboor mist. De paring schijnt hoog in de lucht plaats te hebben, om de kruinen der bomen of om andere hoge uitstekende punten, zoals torens.

Merkwaardig is het doorzettingsvermogen, waarmee de imago's zich uit het hout bevrijden. Zij knagen net zolang, totdat zij in vrijheid zijn, onverschillig welk materiaal zij ontmoeten. De harde kaken zijn in staat zelfs metalen door te knagen. Heymons vermeldt in Brehm (1915), Bd 2, p. 523, een geval van hout van munitiekisten, waarin Staalblauwe houtwespen huisden, die op hun weg naar de bevrijding zelfs de metalen hulzen der patronen doorknaagden. Een ander geval wordt door hem beschreven, waarbij de houten buitenbekledingen van dikwandige loden reservoirs, die gevuld waren met metaal-oplossingen, deze insecten bevatten. De imago's knaagden naar binnen en kwamen zo tegen de loden wand terecht, die werd doorboord, waardoor de reservoirs leegliepen. Een dergelijk relaas heb ik eens gelezen van boktorren, die eveneens lood doorknaagden.

Paururus juvencus behoort ongetwijfeld tot de fraaiste en meest interessante onzer houtwespen. Voor verdere opgaven betreffende vangsten uit inlands hout houd ik mij gaarne aanbevolen of, nog beter: men make er een korte mededeling van voor dit tijdschrift.

Wijster (Dr.), Juni 1950.

HERMELIJNEN EN KONIJNEN

J. VERWEIJ.

Ik stond niet minder versteld dan de heer Sevenster zelf, bij het lezen van zijn mededeling in *De Levende Natuur* (Vol. 53, p. 95), dat hij een Hermelijn zag heen en weer rennen op een veldje met Konijnen, die niet de minste aandacht aan het dier schonken. Zoals de heer Sevenster al oppert, heeft het Konijn blijkbaar geen aangeboren vluchtreactie op een Hermelijn. Men vraagt zich dan intussen af, hoe het mogelijk is dat een Konijn, bij achtervolgd worden door een Hermelijn, radeloos kan worden van angst. Misschien dat het volgende relaas dit iets begrijpelijker maakt.

Op een mooie middag in April 1915 zat ik met een jachtopziener te praten in een bosje in de polder Gerlee bezuiden Noordwijk binnen, toen een Konijn langs ons gerend kwam uit het bos: door een hekje, een paadje langs, een dammetje over en weg in een ander bosje aan het eind van het pad. Het dier gilte verschrikkelijk en viel daardoor erg op. Wij verbaasden ons nog over het geval, toen een Hermelijn langs dezelfde route, uit het bosje, door het hekje, langs het paadje, over de dam en weg in het andere bosje, gerend kwam. Het was duidelijk dat de Hermelijn het Konijn volgde op de geur van het spoor. Het Konijn had een voorsprong van zeker

50 meter, want het was al in het tweede bosje verdwenen toen de Hermelijn uit het eerste verscheen. Desondanks liep het dier te gillen, zoals alleen een Konijn in grote angst dat kan doen.

Ik heb na dat geval steeds aangenomen dat die radeloze angst uitvloeisel was van het feit dat het Konijn zijn vrees voor de Hermelijn aangeboren heeft. Maar nu ik in de aardige bijdrage van de heer Sevenster lees dat het Konijn zich bij andere gelegenheden niets aantrekt van een Hermelijn, moet ik wel aannemen dat de vrees uitvloeisel was van een lange jacht, waarbij het Konijn bemerkte had dat de Hermelijn, dat hem misschien uit zijn hol verdreven had, de achtervolging niet opgaf. Dat klopt met andere waarnemingen, waarbij ik constateerde dat grote Konijnen op het duin naast mijn ouderlijk huis in Noordwijk zich niet stoorden aan de nabijheid van onze kat (een grote kater), die toch herhaaldelijk met jonge en halwassen Konijnen thuiskwam en deze ving door besluipen.

Misschien mag men uit een en ander voorlopig de conclusie trekken dat Konijnen (en Hazen) geen aangeboren reactie hebben op een roofzoogdierje buiten, heel anders dus dan wat we bij vogels zien ten opzichte van roofvogels. Misschien hangt dit samen met het feit dat de dieren beide op de grond leven en elkaar dus nauwelijks kunnen zien. Als regel zal een roofzoogdierje zijn prooi besluipen en dan helpt een aangeboren reactie niet veel. Maar kan een Hermelijn zijn prooi werkelijk besluipen zoals een kat dat doet, of moet hij hem domweg volgen en bespringen?

De reden waarom ik aanneem dat een Konijn wel een aangeboren reactie zou hebben op een Hermelijn, dat zijn hol binnenkomt, is deze dat Konijnen in hun hol, wanneer ze kunnen, vluchten voor een fret en dus stellig ook voor een Hermelijn. Zou dat niet het geval zijn dan zou een Hermelijn het ook al te gemakkelijk hebben met het doden van Konijnen.

Van het gedrag van onze kleine roofzoogdierjes is inderdaad bedroevend weinig bekend. De mogelijkheid is misschien niet geheel uit te sluiten, dat de Konijnen op het veldje van de heer Sevenster de Hermelijn kenden als onschadelijke metgezel, omdat het dier daar woonde. Er wordt altijd gezegd dat roofdieren niet jagen in de onmiddellijke omgeving van hun hol, iets wat ook voor roofvogels zou gelden. Ik weet niet wat ik daarvan moet geloven, maar een jachttopziener wees mij eens het dakje van een schuurtje, waarin een nest jonge Wezels werd grootgebracht onder de pannen, terwijl de kippen er recht onder huisden. De Wezel had zich maar op een kip te laten vallen om die te hebben, toch taalde hij er niet naar. Maar het is ook denkbaar dat die Wezel niet naar kippen taalde, omdat hij liever muizen at. Eigenlijk weet ik in het geheel niet of een Wezel wel kippen vangt.

Wie weet op deze vragen antwoord te geven? Mijn hoop is vooral gevestigd op jachtopzieners, die vaak een verrassend aantal fijne waarnemingen in hun geheugen opgestapeld hebben liggen. Wie van hen vertelt ons eens wat van zijn ervaringen?

Den Helder.